

тих, ні інших в свої справи особливо стараються не посвячувати). В тому ж, як вважають графітисти, криється і відповідь на часто задаване запитання: а чому серед вуличних художників не видно дівчат?

Зараз фарбуються Польща і Чехія. У Берліні – це своєрідний обряд дорослішання для підлітків: вони вибирають собі прізвисько, котре вважається дійсним лише тоді, коли воно буде увіковічено декілька раз на самих помітних і небезпечних місцях. В Берліні взагалі ця справа поставлена на широку ногу. Там є навіть спеціальний графіті-салон, куди можуть звернутися і потенційні замовники, і художники зі зразками своєї творчості. А будь-хто, хто проїжджає через територію Фінляндії чи Швеції може прямо з вікна вагона помилуватися на роботи місцевих графітістів, корті прикрашають скупий скандинавський пейзаж. В Японії графіті відрізняється дуже похмурими, фантастичними і деколи навіть жорсткими сюжетами.

Стиль і техніка графіті постійно розвиваються і вдосконалюються. Кожна країна вносила дещо нове і свіже в це мистецтво.

Графіті, в принципі, неможливо контролювати чи викоринити шляхом накладення заборон на нього. Тому як форма мистецтва і засіб вираження поглядів воно гнучке, всеохоплююче і вільне від цензури.

Тому щоби займатися написанням графіті, потрібно, в першу чергу подумати про засоби індивідуального захисту, з метою попередження важких захворювань.

Виходячи із вищесказаного, можна стверджувати, що графіті є культурним феноменом, котрий в тій чи іншій формі зустрічається у будь-якому суспільстві. На сьогоднішній день це є невід’ємна складова молодіжної субкультури, що все більше і більше відвойовує собі місце у традиційній культурі. Графіті можна розглядати як конкретний маніфест персональної і громадянської ідеології, який дуже ефективний в плані візуального впливу на людей.

Література

1. Медведева О.П. Искусство граффити. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2005. – 80с.: ил.
2. www.mogilevportal.com/mosaic/photo/graphiti.shtml – 26к – Коллекция могилевского граффити
3. www.mediacenter.kiev.ua/dosug/graffiti/history_graffiti.htm – Граффити. История Граффити. Краски. Сленг. Стили. Фестиваль.
4. www.graffiti-project.com/bg/Gallery.htm – Галерея граффити

*Бабка Анна
наук. керівник – доц. В.В. Дребет*

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ГОЛОСНИХ ГОТСЬКОЇ МОВИ

Готська мова як одна з давньогерманських мов є єдиною з мов східногерманського ареалу, яка збереглася досі, хоч тільки в писемній фіксації. Існують кілька писемних пам’яток готською мовою, з яких найбільш відомим є переклад Біблії. Цей переклад виявився початком германської літературної писемної традиції.

Готські тексти, що збереглися відносяться до різних історичних періодів із значною хронологічною дистанцією між ними. Найдавнішим є вищезгаданий переклад Біблії, який дійшов до нас у широковідомому рукописі *Codex Asganteus*, що датується V-VI століттям і місцем його написання вважається північ Італії. Він містить уривки із чотирьох готських Євангелій. Сюди ж відносять і *Codex Carolinus* і *Codices Ambrosiani* – священні послання [1,7].

Монументальні писемні джерела мертвої готської мови дійшли до нас написаними особливим алфавітом, який, на думку грецького історика Філосторгія та Сократа, був започаткований Улфілою – вестготським єпископом IV століття. Але Віммер I та інші вчені пояснили, що основою Улфіла взяв грецький алфавіт. Але останнього виявилось не достатньо, він використав також і латинський та рунічний алфавіти. Відповідність з грецьким першоджерелом спостерігається також і в системі чисел: X(гот.)-600-х (лат.), Y(гот.)-400-w(лат.), K(гот.)-20-к (лат.) [6].

Феномен готської мови у дискурсі германських мов досліджувався багатьма вченими-мовознавцями на різних мовних рівнях: В.В. Євченком, В.В. Левицьким, М.М. Гухман, Ю.О. Жлуктенко та ін. Готська мова відрізняється від інших германських мов на фонетичному, лексичному та інших рівнях. Але, на нашу думку, особливо цікавими є фонетичні відмінності, а зокрема фонетичні відмінності у системі голосних. Остання була представлена п’ятьма голосними: *a, e, i, o, u* та диграфами: *ei, iu, ai, au*. Довжина голосних позначалася на письмі діакритичним знаком – $\bar{}$. Голосні *e, o* – були завжди довгими; а *u, a* – мали властивість бути довгими і короткими, *i* – була короткою голосною.

Буква *a* у комбінації з *h* утворювала звук [a:] e.g. *fahan* охоплювати; *raho* глина. Але готське *a* *faða* (огорожа) у староанглійській стало *faethm* (відстань), гот. *fastubni* (дотримуватись) стало *faestnian* у староанглійській і *fasten* у сучасній англійській.

Буква *e* поступово дифтонізувалось у інших германських мовах e.g. гот. *her*, старовіхньонімецька *hair*, сучасна англійська *here* (тут). Часто спостерігається і у самих писемних джерелах готської мови дафтонізація *e* як *ei* e.d. *qeins* = *qens**; *jeir* = *jer* (пік); *sleipan* = *slepan* (спати).

Заслуговує на увагу у готській мові буква *i*, яка була короткою відкритою голосною. Спостерігаємо її перехід в *e* у давньоанглійській e.g. гот. *mizdo*(плата), да. *med*, а. *meed* (поетичне); буква *i* вживається у готській мові замість латинського *e* у ненаголошеній позиції e.g. лат. *ego* – гот. *ik*; лат. *est* – гот. *ist*. У готській мові *e* переходило в *i* в будь-якій позиції і співпало з індоєвропейським *i* e.g. гот. *giban*, днв. *geben*. У готській мові *i* переходило в *e* перд *h*, *r* e.g. днв. *hirti*, гот. *hairdeis* (звук [æ]) [3,75].

Буква *o* часто замінювалась *u*, там де вона мала знаходитися етимологічно і навпаки: *supuda* = *supoda*. У староанглійській вона перейшла в *e*, e.g. гот. *domjan*, да. *deman* (судити); гот. *fotus*, да. *fet* (ноги), гот. *mota* (податок), да. *maeth* (міра).

Щодо *u* e.g. *hus* (дім), *bruþs* (наречена), то слова з цією буквою зберігають її і в інших мовах e.g. гот. *skura* (шторм) днв. *scug*, германське *skuro* (шторм) [2,141], гот. *þugþjan* (здаватись), днв. *dunchen*.

Диграф *ai* утворював широкий звук [æ], і дифтом [ai] перед усіма буквами крім *r*, *h*, *hw*. Фонетичне значення готських диграфів *ai*, *au* і досі залишається предметом дискусій теоретиків, хоча більшість учених схиляється до думки, що неможливо остаточно вирішити фонетичний статус голосних, які позначаються цими диграфами. Більш-менш визначеним вважається фонетичне значення цих голосних у ненаголошеній позиції. Існує думка, що вже у спільно германському ареалі виявляється тенденція до монофтонізації дифтомів і втрати кількості довгих голосних у ненаголошеному стані. Через це більшість вчених вважає, що готські *ai*, *au* у ненаголошеній позиції були відповідно короткими відкритими голосними [ə], [o]. Щодо статусу *ai*, *au* внаголошеній позиції, то на основі результатів фонеморфологічного аналізу й досліджень раних рунічних написів визначено, що до початку писемності *ai*, *au* у спільно германському ареалі були біфонемними сполученнями, які монофтонгізувались до IV ст. н.е., але встановити безперечну хронологію гіпотез, щодо фонетичного і фонематичного статусу *ai*, *au* у готській мові за часів Уфілі неможливо. Найбільш поширена є точка зору, яка була вперше висловлена Я. Гріммом, про двовалентність диграфів *ai*, *au* у готських рукописах. Згідно з "традиційною теорією" диграф *ai* може читатися 1) як дифтонг [ai]; 2) як коротке відкрите [ə] в позиції перед *r*, *h*, *hw* (готське переломлення) за винятком слів *air*, *haihw*, а також у редуплікації і в деяких випадках, в яких монофтонг відновлюється етимологічним шляхом (*airrau*, *waila*); 3) як довге відкрите [æ] перед голосними: *saian*, *waian*, *arþaio*. Диграф *au* може читатися: 1) як дифтонг [au]; 2) як довге відкрите [o] в позиції перед *r*, *h*, *hw*, за винятком слів *hauhs*, *gaur*, *tauþ* й у деяких випадках, в яких монофтонг відновлюється етимологічним шляхом (*aufto*); 3) як довге відкрите [o:] перед голосними: *staua*, *tau*, *trauan*, *bauan* [1,13].

Отже, готська мова займає особливе місце серед германських та інших давніх індоєвропейських мов, так як ця мова у пам'ятках писемності зберегла значну кількість архаїчних форм, притаманних прагерманській мові [3,8].

Також ми розглянули спорідненість між звуко-буквенною системою германських мов і зробили певні висновки: більшість фонетичних і морфологічних явищ є спільними, фонетична система готської мови, а зокрема система голосних – є складною і багатогранною, але ми виділили деякі з фонетичних змін, які відбулися у германських мовах і зв'язок особливостей системи голосних готської мови з цими змінами. Готські голосні відіграли значну роль у становленні системи голосних багатьох германських мов, особливо таких як сучасна німецька та англійська. Ми систематизували наші знання про фонетичні закономірності не лише готської, а й інших германських мов. Опираючись на судження таких авторів як В.В. Левицький, В.В. Євченко, О. Ясперсон, Я. Грімм, О. Семеренья та ін., не можемо не зазначити, що готська мова є унікальним поєднанням різних мовних та культурних накопичень Європи IV століття і яскравим джерелом дослідження історії германських мов.

Література

1. Євченко В.В. Готська мова. Тексти. Коментар. Словник. – Житомир: ЖДПУ, 2002.
2. Левицький В.В. Этимологический словарь германских языков = An etymological dictionary of

- germanic languages: Т2., Т3., Т4.. – Черновцы: Руга, 2002.
3. Левицький В.В. Основи сравнительной фонетики германських мов. – Черновцы: Руга, 2003.
  4. Левицький В.В. Семантика и фонетика. – Черновцы, 1973.
  5. Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наукових праць. Т.155: Германська філологія (Редкол.: В.В. Левицький, А.Д. Белова, Р.П. Зорівчак. – Чернівці: Руга, 2003.
  6. <http://www.bartleby.com.ht/211/1914.html>

Наталія Беднарчук
наук. керівник – доц. О.Р. Валігура

PHRASEOLOGICAL UNITS THAT INCLUDE NAMES OF ANIMALS

We have chosen exactly this theme for our investigation because phraseological units play an important role in any language. The vocabulary of a language is enriched not only by words but also by phraseological units. These units are word-groups that cannot be made in the process of speech, they exist in the language as ready-made units. They add colour to language, helping us to emphasise meaning and to make our observations, judgements, and explanations lively and interesting. Besides they are also very useful tools for communicating a great deal of meaning in just a few words.

The aim of this article is to make the classification of phraseological units, taking as an example a special group of phraseological units that have names of animals as their constituent part, the so-called "animal idioms".

Phraseological units may be defined as stable word-groups characterized by a completely or partially transferred meaning.

There are several different classifications of phraseological units which are based on different principles. They can be classified according to the ways they are formed, according to the degree of the motivation of their meaning, according to their structure, according to their functions in the acts of communication and according to their part-of-speech meaning.

In our article we shall take into consideration the classifications based on the semantic and syntactical principles.

According to the classification based on the semantic principle English phraseological units fall into the following classes:

- fusions ;
- half-fusions ;
- unities ;
- half-unities ;
- phraseological collocations ;
- phraseological expressions .

Fusions are completely non-motivated idiomatic word-groups, that's why we cannot guess the meaning of the whole from the meanings of its components. The example is *bull in a china shop* ("a person with no tact who upsets others or upsets plans"). *A white elephant* means "a gift you don't want and you don't know what to do with it". Other examples are the following: *cash cow* ("a good way to make money"), *cat gets one's tongue* ("can't speak because of shyness"), *dark horse* ("a candidate little known to the general public").

Half-fusions are stable word-groups in which the leading component is literal, while the rest of the group is idiomatically fused. The examples are *cock-and-bull story* that means "untrue story", *to rain cats and dogs* ("to rain heavily"), *to change horses in midstream* ("to make new plans or choose a new leader in the middle of an important activity").

In unities the meaning of the whole can be guessed from the meanings of its components, but it is transferred (metaphorical or metonymical). The meaning of the whole word combination is not the sum of the meanings of its components, but it is based on them and the meaning of the whole can be inferred from the image that underlies the whole expression. For example *to take the bull by the horns* ("to face and tackle a difficulty without shirking"), *in the dog house* ("in trouble"), *horse of a different colour* ("smth totally separate and different").

Half-unities are binary word-groups in which one of the components is literal, while the other is phraseologically bound. The examples are *working like ants* that means "working hard" and *to play cat and mouse* that means "to play with a person or animal in a cruel or teasing way".

Phraseological collocations are word-groups with the components whose combinative valency is strictly limited. One of their components (generally the component which is used figuratively) can be combined with different words. For example *to be as happy as a lark* that means "very happy".